

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM KURUMLARININ
TANITIM VE YÖNLENDİRME YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri

Amaç ve Kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı; Millî Eğitim Bakanlığına bağlı mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında uygulanan programlar ile alan/dalların tanıtım ve yönlendirme işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönerge, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel örgün mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönerge, 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 7/9/2013 tarihli ve 28758 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, 8/6/2017 tarihli ve 30090 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği, 7/7/2018 tarihli ve 30471 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği ile 20/3/2012 tarihli ve 28239 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Alan: Ortaöğretim kurumlarında ortak özelliklere sahip birden fazla meslek dalını içeren; bilgi, beceri, tutum, davranış ve istihdam imkânı sağlayan programların her birini,
- b) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,
- c) Dal: Mesleki ve teknik ortaöğretim programlarında uygulanan bir alan altında belirli konularda uzmanlaşmaya yönelik bilgi, beceri, tutum, davranış gerektiren ve istihdam imkânı sağlayan işkollarından her birini,
- ç) e-Okul: Eğitim, öğretim ve yönetimle ilgili iş ve işlemlerin elektronik ortamda yürütüldüğü ve bilgilerin muhafaza edildiği sistemi,
- d) Geçiş: Öğrencilerin farklı program, tür, alan, dal veya ortaöğretim kurumları arasında yapılan değişikliği,
- e) Merkezi sınav: Sınavla öğrenci alan ortaöğretim kurumlarına öğrenci yerleştirme amacıyla Bakanlıkça yapılan sınavı,
- f) Merkezi sınav puanı: Sınavla öğrenci alan ortaöğretim kurumlarına öğrenci yerleştirmede kullanılan Bakanlıkça yapılan sınav puanını,
- g) Merkezi sınav puanıyla öğrenci alan okul: Her yıl Bakanlık, merkezi sınavla öğrenci alan okulları belirleme komisyonunca uygun görülerek Bakan onayı ile belirlenen, Ortaöğretime Geçiş, Tercih ve Yerleştirme Kılavuzu kapsamında yayımlanan okul/program/alanları,
- ğ) Mesleğim Geleceğim ve Kariyer Haftası: Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında her yıl mayıs ayının son haftası mesleki ve teknik eğitime ilişkin tanıtım ve yönlendirme faaliyetlerinin yapıldığı haftayı,
- h) Meslek Tanıtma Kulübü: Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında eğitimi yapılan meslek alanlarında alan zümre başkanının başkanlığında alanın tüm öğretmen ve öğrencilerinin doğal üyesi olduğu kulübü,
- ı) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu: Mesleki ve teknik Anadolu lisesi, mesleki ve teknik eğitim merkezi, çok programlı Anadolu lisesi, özel eğitim meslek lisesi ile mesleki eğitim merkezini,

i) Ortaokul: İşitme, görme, hafif düzeyde zihinsel veya bedensel yetersizliği olan öğrenciler için açılan özel eğitim ortaokulları da dâhil olmak üzere resmi ve özel ortaokul ve imam-hatip ortaokullarını,

j) Öğrenci: Resmi ve özel ortaokullar ve ortaöğretim kurumlarında örgün eğitime devam edenleri, açıköğretim kurumlarında öğrenim görenler ile mesleki eğitim merkezlerinde kalfalık ve ustalık eğitimi görenleri,

k) Özel eğitim sınıfı (hafif düzeyde zihinsel yetersizliği ve hafif düzeyde otizmi olan öğrenciler ile görme veya işitme yetersizliği olan öğrenciler için): İlköğretim programlarını tamamlayan; genel veya mesleki ve teknik ortaöğretim programlarına devam edemeyecek durumdaki hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrenciler ve hafif düzeyde otizmi olan öğrenciler ile görme veya işitme yetersizliği olan öğrenciler için özel eğitim meslek okulu programı uygulamak üzere açılan sınıfları,

l) Veli: Öğrencinin anne, baba veya yasal sorumluluğunu üstlenen kişiyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarının Amacı ve Tanıtım Faaliyetlerine İlişkin Hükümler

Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarının Amacı

MADDE 4- (1) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında; genel ortaöğretim kurumlarının amaçlarının yanı sıra sanayi, ticaret, turizm, tarım, sağlık, teknoloji ve benzeri alanlarda ulusal ve uluslararası standartlar ve sınıflamalara, ulusal yeterliklere ve mevzuata dayalı olarak nitelikli işgücünün yetiştirilmesi, mesleki bilgi ve becerilerin güncellenmesi, uygulanan programlarla girişimcilik, meslek ahlâkı, ahilik bilinci ve özgüveni yüksek, kendini doğru ifade edebilen, sosyal, estetik algısı gelişmiş, sosyal ve çevresel sorumluluk bilinci ile iş alışkanlığı kazanmış, istihdama hazır, önceki öğrenmelerini ve denkliği tanınmış mesleki ve teknik eğitime ilişkin tüm belgeleriyle hayata, istihdama ve yükseköğretime hazır bireylerin yetiştirilmesi amaçlanır.

Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarının Tanıtım Faaliyetleri

MADDE 5- (1) Ortaokulu tamamlayarak ortaöğretime geçecek olan öğrencilerin; ülkemizin nitelikli iş gücü ihtiyacı çerçevesinde ilgi, istek, yetenek ve kişilik özelliklerinin ortaya çıkarılması, başarılı ve mutlu olabilecekleri bir mesleği seçmeleri için meslekler hakkında bilgilendirilmeleri, eğitim sistemi ile çalışma hayatı arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi, ülkemiz insan kaynağının yetiştirilmesi, hayata, iş alanlarına ve yükseköğretime hazırlanmaları açısından il/ilçe millî eğitim müdürlükleri koordinesinde mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarınca ortaokullar ile tüm ortaöğretim kurumlarının 9 uncu sınıf öğrencilerine yönelik tanıtım ve yönlendirme faaliyetleri eğitim öğretim yılı boyunca düzenlenir.

(2) Yerleşim birimindeki tanıtım faaliyetlerinin daha etkin yapılması amacıyla il/ilçe millî eğitim müdürlüğünce planlama yapılır. Ortaokulların öncelikle 7 ve 8 inci sınıf öğrenci ve velilerini bilgilendirmek amacıyla mart ayının başından mayıs ayının sonuna kadar basın ve yayın imkânları kullanılarak bilgilendirici, teşvik edici televizyon ve radyo programları ile iyi uygulama örneklerinin tanıtıldığı programlar yapılır. Gazete ve dergilerde mesleki ve teknik ortaöğretime tanıtıcı haberlerin yer alması sağlanır. Mesleki ve teknik eğitimle ilgili sektör, oda/birlik temsilcilerinin de tanıtım faaliyetlerinde aktif rol alması için işbirliği yapılır.

(3) Ahilik Haftası ile Mesleğim Geleceğim ve Kariyer Haftasında meslek alan/dallarına yönelik yarışma, tören, tanıtım günü, anma günü, yayın, müzik, halk oyunu, tiyatro, kampanya, ziyaret, gösteri, şenlik, şiir dinletisi, turnuva, konferans, panel, sempozyum, imza günü, fuar, sergi, kermes, gezi, proje hazırlama ve benzeri etkinlikler tanıtım ve yönlendirme faaliyetleri kapsamında mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında Meslek Tanıtma Kulübünce düzenlenir.

(4) Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Çalışma ve İş Kurumu il müdürlükleri ile işbirliği yapılarak ihtiyaç duyulan meslek alanları, iş kolları, istihdam durumu, ücretler, iş imkânları, gelişmiş ve gelişme potansiyeli taşıyan sektörler ile üst öğrenim imkânları, öğrenci ve velilerine tanıtım ve yönlendirme faaliyetleri kapsamında anlatılır.

(5) Ortaokulların öncelikle 7 ve 8 inci sınıf öğrencilerine mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının atölye ve laboratuvarlarını yerinde görmeleri için yapılan planlamaya göre mesleklerin uygulama ortamında tanıtımı sağlanır. Ortaokullarda yapılacak tanıtım faaliyetleri, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında uygulanan projelerin tanıtımı da dâhil olmak üzere ilgili alanlardan seçilen öğrencilerin de katılımıyla Meslek Tanıtma Kulübünce düzenlenir.

(6) İl/ilçe genelinde gerçekleştirilen çeşitli fuar ve sergilerde mesleki ve teknik eğitimi tanıtıcı ve teşvik edici stantlar kurularak öğrencilerin ziyaret etmeleri sağlanır. Hazırlanan afişler, etkin bir tanıtım yapılması amacıyla il/ilçe içerisinde görünürlüğü yüksek yerlerde sergilenir.

(7) İşgücü piyasası ile mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının 11 ve 12 nci sınıf öğrencileri öncelikli olmak üzere, firmalarla karşılıklı görüşmeler yapabileceği etkileşim günleri ve kariyer fuarları düzenlenir. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu mezunlarının belirlenen etkinliklere katılımı sağlanır.

(8) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları hakkında bilgi almak isteyen ortaokul öğrenci ve velilerine yönelik okul internet sayfalarında “Okul Tanıtımı ve Kariyerim” bölümü açılır. Bu bölümde okulun meslek alan ve dallarına, mesleklerin istihdam şartları ve gelişim imkânlarına, yapılan projelere ve sosyal etkinliklere, okuldaki iyi uygulamalara, iletişim ve ulaşımaya ait bilgilere ve okul, sınıf, atölye ve laboratuvara ait görsellere yer verilir, mevcut bilgiler güncellenir.

(9) Bakanlıkça hazırlanan mesleki ve teknik eğitimin tanıtımına ilişkin dijital içeriklerin il/ilçe genelinde düzenlenen etkinliklerde ve okulların rehberlik dersi saatlerinde öğretmen, öğrenci ve velilerin katılımıyla izlenmesi sağlanır.

(10) Mesleki ve teknik eğitimin tanıtımına ilişkin hazırlanan materyalin dijital platformlar aracılığıyla daha geniş kitlelere ulaşması sağlanır.

(11) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında uygulanan program türleri ve meslek alan/dallarına ilişkin bilgiler <http://mtegm.meb.gov.tr> ve <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr> internet adresindeki “Tanıtım ve Yönlendirme” bölümünde yayımlanır.

Tanıtım Materyalinin Hazırlanması, Çoğaltılması ve Yayımlanması

MADDE 6- (1) Bakanlıkça mesleki ve teknik eğitim alan/dallarının tanıtımına yönelik dijital mecralarda yayımlanmak üzere afiş, broşür, video ve benzeri materyal hazırlanarak <http://mtegm.meb.gov.tr> ve <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr> internet adresinde “Tanıtım ve Yönlendirme” bölümünde ve Bakanlığın dijital platformlarında yayımlanır. Materyal yeni gelişmeler dikkate alınarak güncellenir.

(2) Millî eğitim müdürlüklerince hazırlanan afiş ve broşür, dergi, gazete, pano ve billboardlar; ortaokullar ile mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının internet ve resmi sosyal medya adresleri ile okul gazetesi, panoları ve benzeri tanıtıcı alanlarında kullanılarak kamuoyuna açık şekilde öğrenci ve velilere bilgilendirme yapılır.

(3) Bakanlıkça ve millî eğitim müdürlüklerince hazırlanan afiş ve broşürlerin tanıtım etkinliklerinde kullanılmak üzere çoğaltılması ve dağıtılması millî eğitim müdürlüklerince planlanır.

Rehber Öğretmenlere Yönelik Toplantıların Gerçekleştirilmesi

MADDE 7- (1) Mesleki ve teknik eğitimin doğru ve etkili bir şekilde tanıtımının yapılabilmesi amacıyla il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince planlanan toplantı, seminer ve diğer çalışmalarla ortaokullar ile rehberlik ve araştırma merkezlerinde görev yapan rehber öğretmenlerin mesleki ve teknik eğitim kurumlarının tanıtımı, meslekî rehberlik ve yönlendirmeye ilişkin görev ve sorumlulukları hakkında bilgilendirilmesi sağlanır.

(2) İl/ilçe milli eğitim müdürlüklerince, mesleki ve teknik eğitimden sorumlu yöneticiler tarafından il/ilçede faaliyet gösteren mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu yöneticileri ve alan zümre başkanlarının da katılımıyla ortaokullarda görev yapan rehber öğretmenlere mart ayının ilk haftası içerisinde düzenlenecek toplantılarda mesleki ve teknik eğitim sistemine yönelik bilgilendirme yapılır. Bilgilendirme toplantılarında;

a) Her insanın mutlaka bir meslek sahibi olması gerektiği, mesleğin yükseköğretimden önce ortaöğretim seviyesinde mesleki ve teknik öğretim kurumlarında ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda erken yaşta edinilebileceği,

b) Bireyin refahı ve mutluluğu ile ülkemizin gelişmesinde ve kalkınmasında nitelikli yetişmiş iş gücü ihtiyacı olduğu, bunun da ancak mesleki ve teknik eğitimle sağlanabileceği,

c) Alan eğitimine başlayan 9 uncu sınıf öğrencilerinden başlamak üzere tüm sınıf seviyelerindeki öğrencilerin alanına yönelik iş sağlığı ve güvenliği eğitimini aldığı, iş kazası ve meslek hastalıklarına karşı sigortalandığı,

ç) Öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri ile kişilik özellikleri doğrultusunda uygun alana yönlendirilmesi gerektiği,

d) İşletmelerde mesleki eğitim ve staj yapan öğrencilere 5/6/1986 tarihli 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu hükümlerine göre asgari ücretin net tutarının %30 undan az olmamak üzere ücret ödendiği,

e) Organize sanayi bölgelerinde ve dışında açılan özel mesleki ve teknik Anadolu liselerinde uygulanan ve her yıl Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanan tebliğde belirlenen alanlarda öğrenim gören öğrenciler için karşılıksız eğitim ve öğretim desteği ödemesinin yapıldığı,

f) Mezunlara teknisyen ünvanı verildiği,

g) Mezunlara diploma ile birlikte işyeri açma belgesi ve Avrupa Birliği ülkelerinde iş bulmalarına kolaylık sağlayacak Europass Sertifika ekinin verildiği,

ğ) Ayrıca mesleki eğitim merkezlerine kayıt yaptırarak aynı imkânlardan yararlanabileceği, 11 inci sınıfın sonunda kalfalık ve 12 nci sınıfın sonunda da ustalık belgesine ulaşılacağı,

h) Yükseköğretime geçişte alanlarının devamı niteliğinde önlisans ve lisans programlarının bulunduğu, diğer yükseköğretim programlarını da tercih etmelerinde hangi bir engel olmadığı,

ı) Diplomalarını ibraz etmeleri şartıyla lise veya dengi okul mezunlarının askerliklerinin istemeleri hâlinde mezuniyet tarihinden itibaren üç yıl, mesleki ve teknik lise mezunlarının ilave üç yıl süreyle ertelenebildiği ve askerliklerini erteleme süresinin lise veya dengi okul mezunları için 22, mesleki ve teknik lise mezunları için ise 25 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar olduğu,

i) Özel eğitim meslek liseleri ile özel eğitim meslek okulları ve bu okulların programının uygulandığı özel eğitim sınıflarının kapsam ve işleyişleri konularına yer verilir.

(3) Rehber öğretmenler, il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince belirlenen takvim doğrultusunda görevli oldukları okulların ilgili sınıf seviyelerinde bilgilendirme, tanıtım, rehberlik ve yönlendirme faaliyetlerine katılır.

İl/İlçe Tanıtım ve Yönlendirme Komisyonunun Kurulması ve Görevleri

MADDE 8- (1) Mesleki ve teknik eğitimin doğru ve etkili bir şekilde tanıtımının yapılabilmesi amacıyla eğitim ve öğretim yılı başında il/ilçe millî eğitim müdürü veya mesleki ve teknik eğitimden sorumlu il müdür yardımcısı/şube müdürünün başkanlığında yerleşim birimindeki mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının müdürleri, koordinatör müdür yardımcıları ile rehber öğretmenleri, il/ilçede faaliyet gösteren her bir alandan bir zümre başkanı ile diğer okul türlerini temsilen birer okul müdürü ve aynı okulların rehber öğretmenlerinden tanıtım ve yönlendirme komisyonu oluşturulur ve görev süresi bir sonraki ders yılı sonuna kadar devam eder. Sekretarya işleri il/ilçe millî eğitim müdürlüklerinin mesleki ve teknik eğitimden sorumlu şube müdürlüğüne yürütülür.

(2) Okullarda, tanıtım ve yönlendirme etkinliklerinin verimliliğinin sağlanması, okul ve çevre işbirliğinin gerçekleştirilmesi, yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının desteğinin alınması, her tür ve seviyedeki eğitim kurumlarıyla iş birliğinin geliştirilmesi ve bu yönergede belirtilen tanıtım ve yönlendirme faaliyetlerinin planlandığı şekilde yürütülmesi için çalışmalarını yapar.

Öğrenci ve velilerin tanıtım ve yönlendirme faaliyetlerine katılımı

MADDE 9- (1) Okul müdürlükleri ile ilçe ve il millî eğitim müdürlüklerince tanıtım ve yönlendirme faaliyetlerine öğrenci ve velilerin katılımına yönelik planlama yapılır.

(2) Öncelikle ortaöğretime geçiş, alan/dala yerleştirme ve yükseköğretime geçiş süreçlerinde öğrencilerin ilgi, istek, yetenek ve kişilik özelliklerinin ortaya çıkarılması, başarılı ve mutlu olabileceği bir programa yönlenebilmeleri amacıyla velilerinin de aktif katılımıyla tanıtım ve yönlendirme etkinlikleri bireysel veya grup olarak yapılır.

(3) Tanıtım ve yönlendirme faaliyetleri e-Okul sisteminde sosyal etkinlikler modülünde tanımlanır ve faaliyet adı, içeriği, görevli yönetici, öğretmen, öğrenci bilgileri ile katılımcılara ilişkin sayısal bilgiler işlenir.

Yürürlük

MADDE 10- (1) Bu Yönerge onayı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11- (1) Bu Yönergeyi Millî Eğitim Bakanı yürütür.